

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Novam ephemeriden. cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum parvum proposita promovenda. id equidem probamus libenter. (Az általatok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyesöljük.)

XIII. Leó pápa Zichy Nándor gróf 1892. június 22-én.

Megjelen hetenkint 3-szor: hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. <i>Kiszárolt nem adának vissza.</i>	Előfizethetni a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, szt.-István-tér 1.	Felelős szerkesztő: BONITZ FERENC. Kiadótulajdonos: MILLER JÓZSEF.	Előfizetési ár: Égész évre . . . 6 frt — kr. Félévre 3 frt — kr. Negyedévre . . . 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Délyegilleték külön 20 kr. Nyilttér sorunkint 50 kr. Többszöri hirdetéseknel engedmény
--	--	---	---	---

A gazdaosztály sorsa.

Aratnak országszerte s most az a kérdés támadt, hogy lesz-e értéke a munka eredményének?

A felelet nem nehéz, ott áll a bürzei árfolyamtblázatban. Az édes anyaföld hiába osztja az áldást, bő vagy szűk esztendő nem vet már gátat az árak hanyatlásának. Sokan fognak kételkedni ez állítás igazságában; de tekintsenek vissza, muló emelkedésektől eltekintve az árak évek sora óta folyton hanyatlanak s a hozzáértők azt állítják, hogy változás ebben az irányban nem várható s az árak esni fognak rövid megszakításokkal, a mint épen a spekuláció akarja. A hanyatló buzaárakkal együtt hanyatlik a magyar gazda jóléte, és régi függetlensége is természetesen rogy és apad.

Szomorú és vigasztalan kép az, melyet a XX. század hajnalán Meyer Rudolf a mezőgazdaság helyzetéről s jövedelmének apadásáról fest. Tipikus adatokat szedett össze Európának csaknem minden jelentékenyebb államából s kutatásának eredménye az, hogy mindhiába volt az utolsó évtizedek veritékes munkája, talán milliárdokra menő beruházásai. A nagy haladás, a melyről beszélni annyit tudnak, a mezőgazdaság terén egészben véve stagnációval, sőt hanyatlással áll szemben.

Az angol gazdasági munkás oda jutott, a hol a fekete halál idejében volt. A földbirtokos haszna nagyon leszállt s a föld járuléka fele annak, a mi száz, munkában és törekvésekben eltöltött esztendő előtt volt. Posenből és egy Bécshez nem távol fekvő uradalomból vett adatok szerint a földjáradék ma ott csak oly magas, mint harminc év előtt volt.

A Champagneból érkező adatok szerint az a birtok, mely 1860-ban 1.300,009 frankot ért és 25,000 frank jövedelmet hozott, ma csakis az erdőből bir tiszta jövedelmet fölmutatni. A porosz lovagbirtokok urainak nagy része előtt a közel

bukás áll. Ausztriában husz év előtt a földbirtok adóssága másfél milliárd forint volt, ma többre becsülik két és háromtized milliárdnál.

Azért idézem ezeket a külföldi adatokat, mert, ha a magyar gazda közönyös és pazarló, gazdasági ismeretei hiányosak, azért megy tönkre. Ugyde az idézett adatok mutatják, hogy a baj immár nem lokális és sújtja azokat is, a kiknél szorgalmasabb és törekvőbb gazdákat nem találunk sehoh.

Hivatkozni fognak azokra, a kik a magyar földön élve meggazdagodtak. Csakhogy ezek gazdagulásuk forrását legtöbb esetben más kereseti ágakban, talán a spekulációban lelték főt. Az igazán magyar nemzeti politikának oda kellene törekednie, hogy oly állapotokat teremtsen, melyek között az autochton népesség ne legyen kitéve az elpusztulás veszélyének és ne csak azoknak menjen jól a dolgok, a kik kereskednek és spekulálnak.

Ne futkossunk víziók után. Az általunk kívánt politika nem szitkeblű, mert ennek az államnak alapjául biztosítja s ragaszkodik azon hagyományokhoz, a melyek nélkül lehetünk ugyan állam, de nem keresztény, sem magyar állam. Szálljunk le abba a talán kissé szűk, de nekünk drága körbe, melyet viszonyaink reánk kényszerítenek, foglalkozunk reális, keresztény politikával, a napi megélhetés gondjaival, a mire sürgősen utalnak bennünket a legutóbbi eléggé válságos fejlemények.

Teremtünk erőnek erejével nagy ipart és azt várjuk, hogy ennek nyomában a mezőgazdaság föllendül.

De föllendül-e?

Örömmel emlegetik a kereskedelem fejlődését, de vajjon ez el nem tagadható fejlődés emeli-e gazdasági termékeink árát?

A háttérben ott állanak az anarchizmus és kommunizmusnak a már gazdasági és „liberális“ politika által nagyra növelt sötét alakjai. Mit ad nekünk az

indusztrializmus cserébe azért, hogy általa alapot teremtsünk minálunk is e társadalom és állambontó törekvéseinek? Mivel szilárdítja meg a népben a hitet a jobb jövő és boldogabb lét iránt?

A liberális kormány mossa kezét, ő nem oka az árak hanyatlásának, pedig bebocsátá az idegen búzát.

A hitért való küzdelemben az állam az élelmesebbnek, az erősebbnek pártjára állott, fokozza annak ugy is bő jövedelmeit és a kormány tanácstalanul, ügyefogyottan áll szemben azokkal a problémákkal, a melyekből a gazdaosztály sorsa függ.

Áldor A.

— Zichy Nándor gróf a pápánál. A fővárosi lapok tegnapi számai egy római táviratot közölnek, mely szerint XIII. Leó pápa szombaton Zichy Nándor grófot külön kihallgatáson fogadta és a gróf ezton hosszabb ideig konferált *Kampolla* biboros-államtitkárral. Egyik-másik liberális lap kommentárt is fűz e hirhez. Mi arról, hogy Zichy Nándor gróf Rómában lett volna, nem értesültünk.

— Fiat applicatio. XIII. Leó pápa 1892. június 22-én levelet intézett a grenoble-i püspökhöz, a melyben többek között ezeket mondja, természetesen a franciaországi viszonyokra vonatkozólag: „Persze, vannak és mi sajnálattal konstatáljuk ezt, a kik jöllehet erősen bizonyítgatják *katholicizmusukat* mégis azt hiszik, hogy fel vannak jogosítva az egyház feje által *kitűzött irány ellen fellázadni*, azon ürügy alatt, hogy *politikai* irányról van szó. Azonban ezen *téves* állításokkal szemben *összes, előbb kiadott leveleinket teljes sértetlenségökben fentartjuk* és ismételten mondjuk: Nem, és minden kétség ki van zárva, mi nem akarunk politikát üzni, a mint *azonban a politika szoros kapcsolatba kerül a vallási érdekekkel*, a mint az jelenleg Franciaországban történik, akkor, ha valakinek, ugy a *római pápának* áll jogában megállapítani a magatartást, mely a dolgok legmagasabbosabb célját magukban rejlő vallási érdekeket hathatósan megmentheti.“

A választási jog elközbása.

Az ország minden részéből még egyre érkeznek a pannaok, hogy a választási névsorok összeállítására a legnagyobb igazságtalansággal hajtatott végre. Nagyobb városok lakóit ném éri annyira a jogsérelem, mint a faluk népét, a földmivelő osztályt. A kormány amazoktól nem fél, de a nép fenyegető kísértéként lebeg szemei előtt. Maguk a mamelukok győzöttek meg arról, hogy kerületeikben a talaj megingott lábuk alatt, s a hitében, erkölcsiében megtámadott nép nemcsak haraggal, de a legtöbb helyen undorral fordul el tőlük. Az elkeseredés oly nagy, hogy többen bejelentették a pártvezéreknek és Bánffyknak, hogy nem is lépnek föl, mert nem akarnak 20-30,000 forintokat kidobni — a biztos elbukásért.

A néppárt terjeszkedése és a lelkes rokonszenv, melyet az új párt programja a hazában fölkelte, érlelte meg Bánffy báró és Perczel Dezső belügyminiszter fejében az ideát, hogy a *katholikus kerületekben konfiskálni kell a néppárti választók jogait.*

Legújban Mosony megyéből írják, hogy a *kath. választók felét, sőt harmadnegyed részét is kihagyták a lajstromokból.*

Salghon 100 holdat vettek egy urbéri telkeknek. Nem tudjuk, — vajjon tudatlanságból vagy maliciából történt-e ez. De hiszen a megye elég okos és felfüggesztő korteszakadások alkalmával s ezért fel nem tehető, hogy az ily ügyekhez egyáltalán nem értő embereket küldött volna ki ily fontos ügyben. A bizottság a választók közé vett csak tizenhatet föl és huszonhét jelentkező van már eddig is, akiket figyelmen kívül hagytak. Csoda e aztán, ha a szocializmus, pánszlavizmus termékeny talajra talál nálunk? Az adóprés és elnyomás, ha megteremti a sokféle ismust, csak a hivatalos apparátusnak tud-

ható be, amelynek egyedüli istene és mindene: a hatalmon való megmaradás, még pedig minden áron és eszközzel. Mint halljuk az ottani segédlelkész es vettkék fel a választók közé. Megfizette az adót az egész folyó évre és az egyetlen gyakorolható jogától is megfosztják, amelyet ezért cserében bírna.

Trencsénből, Szalavszky vármegyéből a földösítők azt beszélik, hogy a körjegyzőknek meghagyott a községi lajstromoknál minden választóhoz oda tenni a megjegyzést, hogy valószínűleg kormánypárti lesz-e, vagy mely más párthoz tartozónak vélik. Ilyen előleges cenzurája a hivatalból összeállított választói névjegyzéknek hallatlan s megboesáthatatlan visszaélés a kormányhatalommal s teljes kijátszása az alkotmányosságnak.

Szombathely városában a felvett választók száma 1125. Mint a „Sz. U.” írja, az izraeliták közül sokan akarják magukat reklamáció útján még felvételni. — Különböző több reklamációit nyújtottak be különféle részéről a központi választmányhoz. *Egyház-as-Helyéről* értesítenek bennünket, hogy a választók száma az idén 5-tel szaporodott. De mégis kihagytak abból egy kath. iparost, aki állandóan segéddel dolgozik. Ellenben felvettek egy ágostai válású férfit, aki az összeírás idején tényleges katonai szolgálatban volt. Hétnék pedig az életkorát hibásan jegyezték be. Mindezen esetekre nézve megtörtént a felszólalás.

A „Csongrádi Közlöny” írja: Az országgyűlési képviselő-választók jövő évi névjegyzéke e hó 5-től 15-ig van Holcer Adolf községi jegyző ur szobájában közszemlére kitéve, elolvastuk ezt a jegyzéket és rendkívül érdekesnek találtuk, mert lelkiismeretlenebbül kezelt munka alig volt valaha kezünkben. Mindössze hetvennégyen vannak fölveve e jegyzékbe oly egyének, kiknek ott helye nem lehet; mert vagy vidéken laknak, vagy pedig adójuk nem üti meg a cenzust. Ellenben ki van a k

belőle hagyva huszonhároman olyanok, kiknek adója nemcsak megüti a cenzust, hanem a B. tabella szerint le is rótták azt a kellő időben.

A „Szabadka és Vidéke”-ben olvassuk: Az 1896. évi választók f. hó 5-25-ig közszemlére kitéve névsora hemzseg a hibáktól, általánosan ismert emberek nevei Szabadkán soha nem hallott nevékké vannak eltorzítva: keresztnév, kor, házszám igen sok helyen hiányzik; ugyanazon egyének felvételtek hivatalos helységeken és lakásukon, és e két helyen 10-29 évnyi korkülönbséggel szerepelnek; soknak kora 10-20 évnyi különbséggel jegeztetett fel. A polgármester eze hibákat azzal menti, hogy ez a munkát elég szép egy embertől; úgy látszik tehát, hogy nem a központi választmány készíté a névsort, pedig a törvény úgy rendel. Hányan vétettek fel illetéktelenül, és hányan hagyták ki jogtalanul, azt csak hosszabb tanulmányozás után lehetne megmondani. De erre a polgármester tagadja a módot, a főispán és a miniszter pedig nem nyújt orvoslást.

Moórott (Fejérmegye) azon képviselő választók jegyzéke, mely az 1896-ik évbéli szavazati joggal bíró polgárok névsorát magában foglalja, a község házában közszemlére van kitéve. Ebből kitűnik, hogy Moórott összesen 867 polgárnak van szavazati joga. Vajjon hányat hagytak ki Wekerle földiei közül?

*Nyitra*ról írják a „Pester Lloyd”-nak, hogy ott nap napután váltakozva más-más pap revidiálja a választási lajstromot; mellette egy pénztári hivatalnok ül a főadókönyvvel a kezében, a melylyel névről-névre összehasonlítják a lajstromot. Így szerzik meg a reklamációkra szükséges adatokat. A pénztári hivatalnok eleinte vonakodott megengedni a választási lajstrom betekintését és

TÁRCA.

Porta Pia.

— A „Fejérmegyei Napló” eredeti tárcája. —

Az olasz kamara elfogadta azon indítványt, mely szerint szeptember 20-ika, Rómának Vittorio Emanuele csapatai által történt elfoglalásának évfordulója ezuttal nemzeti ünnep legyen. Ez által köteleztetik Olaszország egész hivatalos világa, hogy ezen a napon nyilvánosan örüljön Cadorna a tábornok hőstétén. Valaképpen furcsa dolog, hogy a Monte Citorio tragikomikusai olyan későn jutottak erre a gondolatra. Hogy az idén mégis helyreállították szörnyű mulasztásukat, annak különös oka az, hogy f. évi szeptember 20-ikán huszonöt éve lesz annak, hogy Cadorna piemonti tábornok nagy vitézül rést ütött a Porta Pia erődítményein és, miután IX. Pius csapatai a harcot a pápa parancsára beszüntették, „győzedelmes” seregével „diadalmasan” bevonult Rómába.

Az örök város elfoglalása tulajdonképpen a szabadkőművesség műve volt, amely nem nyugodott addig, míg ezt a célját el nem érte és a habozó piemonti királyt meg tanácsosait kényszerítették, hogy ezt az utolsó lépést is megtegyék. A „setta”, a mint a szabadkőműves forradalmárok szövetségét rövidesen nevezték: hatalmába akarta keríteni az anyagi Rómát, hogy az erkölcsi Rómától, a lelkek Rómájától annál könnyebben megfoszthassa a pápát. Róma okkupációja ekkor csak újabb eszköze volt a szabadkőművességnek eredeti céljának könnyebb elérésére, a mely eél nem más, mint a naturalista elmélet megvalósítása, általános érvényre juttatása.

E célból természetesen oda kellett törekednie, hogy mennél népszerűbbé tegye a „Roma Capitale” eszméjét. Tette pedig ezt oly módon, melyet gyakran alkalmaznak, ha arról van szó, hogy egy rossz ügy győzelemre segítessék és ezért visszaélt egy magában véve jogosult eszmével, a nemzeti eszmével, a melynek legfőbb posztulátuma gyanánt Róma elfoglalását tüntette fel, azzal izgatva a tömegeket, hogy az olasz nemzet egységét csak Róma megszerzése koronázhajja meg. Ilyen formán hamis utra terelték és jogosult határain túl foreirozták a nemzeti eszmét, a mi természetesen csak idegen jogkörbe való betörés, tehát az igazságság súlyos megsértése által történhetett.

Igy tehát a katolikus egyház feje már 25 év óta ellenséges hatalom által el van nyomva, vagy a mint azt IX. Pius pápa az u. n. garanciatörvény elvetésében mondja sub hostili potestate constitutus. De ne erről szóljunk most, hanem kérdezzük inkább: Mit használt Olaszországnak és az olaszoknak Róma intangibile, az érintetlen Róma? Hogy néz ki a citromok hazája 25 évvel Cadorna hőstete után, egy negyedszázaddal azután, hogy a „megszabadított” rómaiak oly „impozáns” többséggel kimondották, hogy „Itália unita”-hoz csatlakoznak? Visszartér-e az akkor megígért arany korok? Hatalmas-e, gazdag, virágzó és boldog-e Olaszország az „idegen” pápaság megbuktatása után?

Midőn Thiers Adolf 1870 szeptember vége felé Veneziába jött és ott szentauja volt a Róma megszállása alkalmából rendezett hivatalos ünnepségeknek, így szólt a társaságában levő olaszokhoz:

— Jól vigyázzanak, önök saját szerencsétlenségüket ünneplik. Róma elfoglalása nem hozza meg Olaszországnak a boldogságot.

Röviddel azelőtt pedig ugyancsak Thiers, ki gyengéi és tévedései mellett igen éleseszű és igazságszerető volt, Páris törvényhozó testületében ünnepélyes hangon emlékeztetett a francia közmondásra: „*Qui mange du Pape en meurt*”, a mi szabadon fordítva azt teszi, hogy rosszul jár, a ki a pápával kikezd. Olaszország lefolyt 25 évnek története szinte rettentően igazolja ezen mondas igazságát, és ezt leginkább az italianissimok érzik.

Kezdetben oly fényvel és pompával akarták megünnepelni a „jubileumot”, mely bálmalathá ejtette volna az egész világot. Azonban a híres hazafiak ellejejtették, hogy offélékhez egy kis apró pénz is kellene. S mivelhogy nem akadt senki, a ki meghozta volna az ünnepségekre szükséges „hazafias” áldozatot, kénytelenek a rendezők harmad- és negyedrangú intézkedésekkel tarkítani az ünnepi programot. Ilyenek: lakomák, melyeknek költségeit a résztvevők fizetik, zászlós felvonulások, katonabándok által rendezendő hangversenyek, táncelőadások, marhavásárok, kerékpárversenyek, és a többi. Mind olyan dolgok, a melyek Rátót valamelyik jubileumára valók, de egy nagy nemzeti ünnep keretében nem illenek. Hogy mennyire sülyedt a jubileumi hangulat thermometera, azt ékasan bizonyítja azon elutasító válaszok nagy tömege, melyeket a központi-bizottság már eddig is kapott. A hazafias lelkesedés annyira alábbeszállott, hogy Baecelli közoktatásiügyi miniszter kénytelenítve érezte magát intézkedni, hogy a felöltöknél kihalt hazafiságot a tanuló ifjúsághoz ápolják. E célból elrendelték, hogy az érettségi és tanítóképzései vizsgálatokkor „Róma elfoglalása”-ra vonatkozó feladatokat dolgoztassanak ki a tanároknak.

Nézzük, miképen vélekednek az egye-

apénztári könyveknek ezen törvényellenes (?) revízióját, de a polgármester előszóval és irásban szigorúan meghagyta neki, hogy az illető papok óhaját teljesítse. Ez az eljárás — írja a „Pester Lloyd“ tendenciózan — nagy feltűnést kelt és azon kérelemmel hozott az alispán tudomására, hogy gyorsan segítsen. De alighanem elkésett (szegény!), mert a revízió három napig tartott és már is be van fejezve. Az alispán erőlyesen felszólította a polgármestert, hogy 24 órán belül nyilatkozzék a feljelentett eljárásról. Több választó (talán izraeliták?) titráti uton a belügyminisztertől kért segítséget.

Eddig szól a „Pester Lloyd“ tudósítása. Nem értjük, miért jaggat annyit t. laptársunk? Talán azért, mert azok a gonosz papok leleplezték a nyitrai összeírók turpisságait? Hiszen bár csak mindenütt ugye cselekedtek volna a papok, mint Nyitrán!

Az életbeléptetés.

(—c.) A kormány „pacifikálja“ a megsértett katolikusokat és „kiméli“ az egyházat. Hír szerint intézkedett, hogy a szentszékek az egyházközponti reform életbeléptetésének idejére intézzék el a náluk levő ügyeket. A kormány ezzel a „barátságos“ figyelmeztetéssel, a melynek a háta mögött ott van a fenyegetés is, azt akarja elérni, hogy elintézetlen s a szentszékeknél megkezdett ügyek a királyi törvényszékekhez át ne tétessenek. Hogy mi történik ebben a kérdésben, az ma egészen bizonytalan. Valószínű, hogy a püspöki konferenciája e kérdést is felöleli s bizonyos, hogy akkor együttes eljárást állapítanak meg. Azután pedig az egyházközponti törvények október 1-én lépnek életbe, azok alapján semmi olyan intézkedést nem tehet a kormány, a mely az életbeléptetési határidő előtt a szentszékeket kötelezze. Addig még csak egy házassági kihirdetést sem

lehet az egyháztól okkupálni, annál kevésbé a szentszékek belső ügyeibe ingerenciát gyakorolni.

Ugy halljuk, hogy egyik egyházmegyében, a melyben jelenleg három szentszékek léteznek, intézkedés történt arra nézve, hogy ezek közül kettő, tekintettel az egyházközponti törvényeknek október 1-ére kitűzött életbeléptetésére ezen napig befejezte a nála folyamatban levő válópereket, hogy aztán október 1-én azt jelenthessék a kormányynak, hogy náluk, most már egyetlen egy válóper sem lévén folyamatban, nem tehetnek egyet sem át a polgári hatósághoz. Multkori vezéreikünkben már kifejtettük, hogy a kormány flagrans törvénysértést követett el midőn a világi törvényszékeknek válóperekben való eddigi illetékességét a létező törvény ellenére kiterjeszti a kath. válóperekre is, melyeknek elbirálására ugyanazon létező törvény értelmében csak a szentszékek illetékesek. Ezen érvelésünket megerősíti a tridenti zsinat XXIV. szeszziójának 12-ik kánonja is, mely szerint a házassági bíráskodás az egyház joga. Ebből világosan folyik, hogy az egyházi hatóság nem teljesítheti a kormány követelését.

A „Pester Lloyd“ ezzel szemben igen jellemzően nyilatkozik. Azt mondja ugyanis t. laptársunk, hogy a kormány arra törekedvén, hogy elkerüljön minden kulturharcot, már is számításhoz vette ezt az esetet. Ha ugyanis a szentszékek nem teljesítenék a házasságról szóló törvény 137. §-át és a már megkezdett per irományait nem tennek át az illetékes kir. törvényszékekhez, akkor a kir. törvényszékek ezen pereket a felek kívánságára újra kezdik és aztán a szentszékek egyszerűen ad acta tehetik az illető iratokat...

sült Olaszországról nem a katolikusok, a „klerikálisok“, hanem a modern Olaszország azon hősei, akik olyan büszkén mondták: „*Cisiamo, eci resteremo*“ itt vagyunk, itt maradunk. A „Gazzetta di Venezia“ piramishoz hasonlítja Olaszországot és azt mondja: Lent a piramis lábánál az elámitott tömegek vannak, kik a nekik demagógok által nyújtott öröm hatása alatt forradalomra törekednek. A piramis oldalait a középosztály, a megfélemlített, korrumpált, a bajt fatalisztikus megadással tűrő és a lázongók által megrogált polgári osztály; a piramis legtetjén pedig a bomlófémben levő politikai világot találjuk, melynek egészségesebbik része a félelemtől mintegy megkövesült, míg a másik rész a botrányok iskolájává alakult. Mindenütt bizalmatlanság, kétely, eszmör. Hogy legyen ezen Olaszország állandó?

A római „Tribuna“ így nyilatkozik: „Közigazgatásunk épülete újra építendő.“ „Közigazgatásunk minden egyes része — írja Manfina szenátor a nemzeti parlament tagjaihoz intézett emlékiratában — hemzseg a szabálytalanságoktól. A helyi önkénykedések, az állami pénzeknek magán célokra való felhasználása, a rablásra alapuló gazdagság felülkerekedése, a választási szédőlések, a camoriák és a maffiák (titkos szövetkezetek) szemmel láthatólag terjednek északon úgy mint délen; mindezek gyilkos és romboló rendszert alkotnak, egyikét a leggonoszabb és legtűrhetlenebb zsarnokságoknak.“

Costa szenátor ezeket mondja. Crispinek a múlt évben tett közbiztonsági intézkedéseiről szóló jelentésében: „Hiába való volna eltitkolni, hogy a rendőrségnek nincs semmi tekintélye. A törvényszéki rendőrség

íránt mindenki bizalmatlan és az igazságszolgáltatás épen ezen és még más okokból napról-napra lanyhább lesz. Sajnos, de ki kell mondanunk, hogy 1890-től 1892-ig, tehát 3 év alatt 551 050 feljelentett bűnösöt közül csak 440 000, tehát 71 % került az elsőfokú bíróság elé és hogy csak 264 000 esetben hozott a törvényszék ítéletet. Maradt tehát büntetlenül 377 000 bűnös, 59 %! De még ennél is többet mondom. A legutóbbi napokban megjelent egy statisztika, mely szerint Olaszországban évenként átlag 4000 gyilkosságot követnek el, azaz egy-egy napra 11 gyilkosság esik. Rettenő egy szám!”

Cesare Lombroso tanár, a híres anthropológus ezeket írja a turini „Corriere Nazionale“-ban: „Nevetséges vágygyal törekszünk, hogy az első helyet foglaljuk el és mégis az utolsó-előtti, vagy pláne az utolsó vagyunk Európa népei sorában. Az utolsó vagyunk erkölcs, gazdaság, műveltség, ipar és közgazdaság, igazságszolgáltatás és különösen azon jólét dolgában, melynek részesei az alsó osztályok is, és a mely jólét kútforrása azon valódi boldogságnak, a minőt Svájc városai és Norvégia kikötőiben észlelhetni. Ellenben a legelső helyen állunk a műveletlen és egészségtelen vidékek, járványos betegségek, a büntetlek és az elviselhetetlen adók dolgában.

E vallomásokba van összefoglalva Róma 25 éves bitorlásának eredménye. Az éfemer diadal, melyet a szabdkömvesség 1870 kivívott, számállik, semmivé lesz és csak arra szolgál, hogy a legfényesebb világításba helyezze a pápaság és az egyház diadalát, a kik Szent Pál apostollal mondhatják: Cum infirmor, tunc potens sum!

D. V.

Látni való tehát, hogy a kormány „pacifikálja“ a megsértett katolikusokat és ez a kormány vár mitőlünk teljes megadást?

Nem oda Buda!

És most lássuk a legújabb adatokat az életbeléptetésről.

Sopronmegyéről írják: Az anyakönyvi helyiségnek jó karban és „tisztességes“ burtorzattal ellátva kell lenni. Mit jelent ez a szó „tisztességes“? — Közelebről meghatározva nincsen. Elég az hozzá, alighanem szükségesek lesznek székények, székek, talán dívan, egy pár kék, vagyis szóval olyan szobát kell előállítani, a hová a házassulandó felek ünnepies aktusra megjelenhessenek és magukat az ünnep hősei gyanánt érezhessék.

És csakugyan Sugár biz. tag a megyei közigazgatási bizottság legutóbbi gyűlésén fel is szólalt és kijelentette, hogy a legtöbb községi vagy közigazgatási hivatali szobát nem tarja elég „tisztességesnek“, mert nem más, mint egy rendetlen kamara vagy magazin, s oly kicsiny, hogy alig lehet benne 3—4 embernek megmozdulni. A dekorum miatt is szükségesnek véli a hivatali helyiségeket behutoroztatni, esetleg nagyobb helyiségeket rendelni. Ezen értelemben történt a határozat, s majd az alispán per f. szolgabírók elvégzi ezeket a behutorozási teendőket. A községeknek kíméletből nem lett más teendőjük, mint hogy fizessenek, de mindjárt.

Torda-Aranyosújváry közgyűlése bizottsága Bethlen Géza gróf főispán elnökele alatt gyűlést tartott melyről tudósítunk jelenti: Állami anyakönyvvezetőnek legtöbb helyen a közigazgatási és segédekét bízták meg. Hivatalos helyiségeikül pedig a község terheinek könnyítését végezték a jegyzői hivatalokat rendezik be, habár többen oly értelemben szólaltak fel, hogy az összes költségeket az állam viselje.

Vasmege közigazgatási bizottsága a múlt héten tartott üléséről ezeket jelentik: Nád község kéri, hogy Kukmér helyett a szt.-eleki anyakönyvi kerületbe osszák be, mert Kukmér nagyon távol esik s különösen télen a rossz utakon megközelíthetetlen; Szent-Elekre pedig jó ut vezet s odamenet át kell menniük Bakusfalván, a hova egyházközpont tartoznak s a hol vallási kötelezettségeiknek egyuttal eleget tehetnek. — Surány község pedig azt kéri, hogy ne a söptei, hanem a vépi anyakönyvi kerületbe osszák be, mert összes érdekei erre utalják. Végben van vasuti állomásunk, postáink. A bizottság mind a két kérényt megokoltak találja a miniszter által jóváhagyott beosztás ellenére! s pártolólág terjeszti fel a belügyminiszterhez.

Ha Ugocsa nem koronáz — Szentes nem fizeti az állami anyakönyvvezetőt. Ez röviden vejele annak a határozatnak, a melyet Szentes város legutóbbi közgyűlése hozott. A képviselőtestület ugyanis azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy az állami anyakönyvvezetés díjait honnan és miképen fedezi. A sok vitának az lett a vége, hogy a közgyűlés kijelentette, hogy az állami anyakönyvvezetőt nem fogadják be a város tisztikarába és hogy nem tér el attól az elvötől, mely szerint a közigazgatási tisztviselőt a kinevező közgyűlés fizetni. Így tehát Szentes az első törvényhatóság, mely szembeszállt a liberalizmus kiorszakolt diadalával.

BELFÖLD.

— **Katolikus írók kongresszusa.**

Mint értesülünk, a katolikus írók gyűlést akarnak tartani Budapesten. Léva y Mihály újszászi plébános tulajdonképen a mozgalom tervezője, a ki orosan faradozik abban, hogy „az írói központban (Budapesten) működő jelesünk hivjanak össze mindenkit, a ki csak a kath. írók köre iránt érdeklődik és érzéssel bír.“ E szerint a központban élő

kath. írónak volna kötelességük a többi írót összetoborzani egy kongresszusra. Hogy a gyűlés még ez évben meg lesz-e. az nem bizonyos, de hogy a kath. írók egyesülése már sürgőssé vált, az bizonyos, tekintve azon irtharcot, melyet az izraelita írók indítottak a katolikusok ellen.

— **Ellenzéki pártok fuziója.** A bécsi „Pol. Corr.“ egy vidéki lap révén azon pikáns színezetű hírt közlött, hogy tárgyalások folynak Szapáry Gyula gróf, Apponyi Albert gróf és Ugron Gábor között a kilépettek, a nemzeti párt és függetlenségi és 48-as párt egyesülésére vonatkozólag. A „Pol. Corr.“ közleményén nagyon meglátszik, hogy már nyakig benne vagyunk az uborka-szezonban. A „Pol. Corr.“ már hallja nőni a füvet, legközelebb pedig azt fogja írni, hogy a tűz, a víz és az olaj testvériesen egyesültek. A nevezett bécsi lap fentemlített kacsijában azt is mondja, hogy a levogóban van a magyar konzervatív párt megalakítása. A „Pol. Corr.“ tövéd. A magyar konzervatív pártot már övek óta érleli a Tisza-Wekerle-Bánffy-féle radikál-liberalizmus és ezen párt megalakítását, bármi történik is, Bánffy báró nem fogja megakadályozhatni.

Telefon-jelentések.

Budapest, július 15.

— **A szociáldemokraták ellen.** Az iparos ifjak egyesülete és a kereskedő segédék egyesülete tegnap két helyen gyűléseket tartottak, melyeken a szónokok a nagyszámu hallgatóság élénk tetszése mellett élesen kikelték a hazafiatlan, nemzetközi szociáldemokraták ellen.

TÁVIRATOK.

Róma, jul. 15. (Ered. táv.) Ma hirdették ki a szokásos szertartások mellett a szent Atya jelenlétében a Vatikánban a ritusok szent kongregációjának két dekretumát. Az egyik dekretum kijelenti, hogy bizton hozzá lehet fogni a tiszteletreméltó da Corte Teofil szent-Ferenczrendi atya ünnepélyes boldoggá avatásához; a másik dekretum közli, hogy tiszteletreméltó Cioni ker. János kegyesrendi pap az orényeket hősi fokban bírta.

Róma, jul. 15. (Ered. táv.) Gibbons bíboros, ki több fontos egyházi ügyben járt Rómában, a pápával folytatott beszélgetései során azon óhaját fejezte ki, hogy az eucharisztiai kongresszus legközelebb Amerikában tartassék meg. A szentséges Atya örömet megígérte, hogy erre vonatkozólag legközelebb brevét intéz a bíboroshoz. A pápa egy Gibbonshoz intézett levelében örömet fejez ki a fölött, hogy a washingtoni kath. egyetemet a bíboros filozófiai fakultással bővítette ki, melyen aquinói Szent Tamás filozófiáját fogják tanítani. — Tegnap délután több egyesület kivonult a Porta Piához, a hol a polgármester letette alapkövét az 1870 szept. 20-ikát dícsőítő rablásnak. Az egész tüntetés utcai nivón maradt.

Paris, jul. 15. (Ered. táv.) Julius 14-ikét, a francia köztársaság kikiáltásának emléknapját tegnap a szokásos ünnepségek közt ülték meg. Faure elnök a Long-Champson hadi szemlélet tartott, mi közben az ozerinyi főmegilletken megjelenezte. Az ünnepet nem zavarta semmiféle incidens.

London, jul. 15. (Ered. táv.) Éjfélig a alkövetkező választási eredmények voltak ismertetve: Megválasztottak 95 unionista, 7 liberális és 4 párnellita. Az unionisták 7, a liberálisok 1 kerületet nyertek. Balfourt Manchesterben újra megválasztották. — A kormányválság az összes liberális frakciók egyesülése által véget ért.

Városi és vidéki hírek.

— **József főhercegek Kisjénőn.** József főherceg és az ifjú főhercegi pár — igen kellemesen töltötte idejét a Kisjénői birtokon. József főherceg szokásához híven, minden nap korán reggel felkelt és kísértél a regényes Hada-erdőbe, azután kikocsikázott birtokaira. Tegnapelőtt meglátogatta régi tisztartóját, Szállás Józsefet, ki szélhűdés folytán egész megbé-nult. A fiatal főhercegi pár majd az ágyai majd a gyarmati erdőbe lovagolt ki, hol József Ágost főherceg özbakra vadászott. Augusztia főhercegnő az alkalommal nem áldozott a különböző kedvelt sportnak. Rendszeresen déli fél 12 órakor érkeztek vissza s miután a fenséges atyjuk társaságában elköltötték az ebédet, újból kilovagoltak. A magas vendégek ma reggel hagyták el Kisjénőt, a honnan külön vonaton Kétegyházára, onnan pedig gyorsvonaton Budapestre, illetve Alsóthra utaztak.

— **László főherceg bérmlátatása.** József főherceg, József Ágost főherceg és Augusztia főhercegnő ma reggel elhagyták Kisjénőt. Az elutazás azért történt ily korán, mivel Alsóthon holnap, f. hó 16-án László főherceg felveszi a bérmlálás szentségét. A főherceget Dr. Steiner Fülöp megyéspüspök fogja megbérmlálni, a ki ma délután teési birtokáról Székesfejővárra érkezett s innen Alsóthra utazott. A bérmlálás után László főherceget szűkebb családi körben nagykorusítani fogják. Ezen fontos esemény után a szülőkön kívül József Ágost főherceg és Augusztia főhercegnő is jelen lesznek.

— **Szögyény-Marich László** berlini nagykövét és családját, továbbá Szögyény-Marich Géza jelenleg Tirolban tesznek kényszerűt.

— **Katonai bizottsági ülés.** A lakatya építése tárgyában a katonai bizottság f. hó 17-én d. o. 8 órakor a városház nagytermében ülést tart.

— **Zichy Gyula gróf primiciója.** Zichy Gyula gróf fejelemgyei áldozat holnap d. o. 9 órakor mutatja be első szent miséjét az Úrnak. Az új misés manudoktora Tomcsányi Lajos József társasági atya, szónoka pedig Majláth Gusztáv gróf komáromi helyettes-plebánus lesz. A primicián az új misés családján kívül meggyónk és városunk előkelőségei nagy számmal lesznek képviselve.

— **Lobkovitz hadtestparancsnok Székesfejővárott.** Lobkovitz Rudolf herceg hadtestparancsnok tegnap este 9 óra 10 perckor Budapestről Székesfejővárra érkezett. A pályaudvaron a tisztikar teljes díszben fogadta az érkező hadtest parancsnokot, aki az állomástól a „Magyar Király“ szállodába hajtatott. Lobkovitz herceg ma d. o. a lovasság fölött tartott szemlélet, délután részt vett a gyalogság lögyakorlatán a katonai lövöldében; holnap délelőtt jelen lesz a gyalogsági dandárgyakorlaton, délután pedig megvizsgálja a katonai kórházakat és raktárokat. A hadtest parancsnok tisztelőre ma este fényes bankettet ad a tisztikar a „Magyar Király“ szálloda nagy termében.

— **Halálozás.** Részvételt vettük a gázshírt, hogy Mórótz Károly f. hó

14-én hajnali 3 órakor életének 52-ik évében Várpalotán jobblétre szendelült. Az elhunytak hült tetemét ma d. o. 4 órakor helyezték ág. ov. szertartás szerint nyugalomra a várpalotai sírkertben. A boldogultat özvegye, testvére és rokonai gyászolják.

— **Dr. Molnár Samu** cisz. r. áldozár két helyben megjelenő hírlap szombati számaiban hosszú cikket közöl, mely válasz akar lenni a „Fejérmegyei Napló“ mult esztendőki számában megjelent „Molnár Samu dr. iur. can.“ című cikkre és a melynek ele lapunk felelős szerkesztője ellen irányul, ki cikket (b. f.) jegy alatt szöktá írta. Dr. Molnár Samu ur a rágalomak és valótlanságok egész özönét zudítja lapunk felelős szerkesztőjére s a helyett, hogy ugyanolyan objektivitással és ugyanolyan komolyan érvelne, mint (b. f.), olyan hangon és oly eszközökkel vitatkozik, a melyek sem komoly férfúhoz nem illenek, sem azon ruhának, a melyt visel, nem válnak dícsőségére. Lapunk fel. szerkesztője nem fogja dr. Molnár urat e térre követni és nem fogja utánozni dr. Molnár ur modorát, melyet Székesfejővár liberális vezérgyűlése a leghatározottabban elítéltnek, a kik egyszerűen igen helyesnek találják a zirci apát intézkedését. Nem fog belenyulni dr. Molnár ur magánéletébe, mert sokkal inkább tiszteli azon ruhát, melyet dr. Molnár úr visel. Ugyanezen okból még a törvényszék előtt sem keres megtorlást az ellene elkövetett inzulásokért, sem olyan fenyegetésekhez nem nyul, mint dr. Molnár Samu. A „Fejérmegyei Napló“ szerkesztője más uton talált elégtételt. Találta ezt dr. Molnár ur közvetlen felelválójának, Vajda Ödön zirci apának dr. Steiner Fülöp megyéspüspökhöz intézett nyílt levelében, mely a legelősebben megröjti dr. Molnár ur eljárását és a mely egyszerűen elégtételt szolgálhat mindazoknak, a kiknek beesülete dr. Molnár ur miatt nyilvánosan meghurcoltatott. Mindezek után természetes, hogy (b. f.) nem jéd meg sem dr. Molnár úrtól, sem azon álléttól, melyet e város „intelligens“ közönsége állítólag mondott föltte, mert tudja, hogy e város valóban értelmes és becsületes közönségre már is példát tört dr. Molnár ur fölött. A ki dr. Molnár urat eddig nem ismerte, az most legújabb cikkéből teljes valóságában megismerheti. Dr. Molnár ur politikai mártírnak szerelt volna feltűnni — minő okokból, azt most nem kutatjuk — amyi azonban bizonyos, hogy Vajda Ödön zirci apát nyílt levele kérelmetlenül lerántotta dr. Molnár úrtól a leplet és fényes bizonyítéka annak, hogy dr. Molnár ur áthelyezése és a néppárt között nem létezik semmiféle konnexus. (b. f.) oly higgadtan fogadta dr. Molnár ur támadását, hogy még most is jobbnak tartja dr. Molnár urat, mint a milyennek magát mutatja és egyáltalában azt hiszi, hogy dr. Molnár ur, ha előbb ismerte volna Vajda Ödön apát nyílt levelét, nem támadta volna meg (b. f.)-et, a ki ilyen körülmények között még csak annyit mond dr. Molnár urnak: Si tacuisses, philosophus mansisses.

— **Ötletes választó.** A Gyöngyösi Lapok nevezetes kis dolgot beszél el. E szorint Manur András gyöngyösi szabót még 1893. évben megrótták 4 f. 50 kr. illetékadóval. A gyöngyösi szabó igazságtalannak tartotta a kivetést és megfélebezte. Az egri pénzügyigazgatóság azonban, a hova ez az ügy tartozott, közel két esztendeig elintézetlenül őrizte a felebbezést úgy, hogy a mikor a választók lajstromát készítő bizottság együtt ülésezett a gyöngyösi szabó neve mellett még mindig ott éktelenkedett a 4 f. 50 kr. hátralék. A szabót szörnyen bántotta a dolog. Kapkodott fűhöz-fához, sürgette a felebbezése elintézését, de hasztalennul. Már csak néhány nap volt hátra a reklamálás idejéből. Ekkor loült és irt még egy sürgető kérvényt, a melyben ilyen panasz is foglaltatott: ha felebbezésem nem nyerne kedvező elintézését, ez esetben a jövő választásokor már nem támogathatná szavazatával a szabadelvű kormányt. Manur felebbezését még azon a napon elintézték — kedvezően.

— **Számonkérő ülés.** A számonkérő szék f. hó 18-án d. o. 10 órakor a városház nagytermében rendkívüli ülést tart.

Rendkívüli közgyűlés a megyénél. A megyei bizottsági testület a választott bizottsági tagok kilépő felerésze helyeinek betöltésére vonatkozó intézkedés, több fontos tárgy, de különösen a helyi érdekű vasutakra megszavazott hozzájárulási összeg mikénti fedezése s a fedezetre szükséges pótdadó mennyiségének meghatározása végett folyó hó 31-én délelőtt 10 órakor a megyeház I-ső emeleti dísztermében rendkívüli közgyűlést fog tartani, melynek fontosabb tárgyai a következők: A megalakult székesfejérvári—adony—szaboles—paksi helyi érdekű vasút igazgató választmányába két igazgató tanácsai állásnak választás útján leendő betöltése. A helyi érdekű vasutvonalakra megszavazott 600, illetve 400,000 frtnyi hozzájárulási összeg fedezetére vonatkozó költsön felvételi módozatainak megállapítása, illetve a fedezetre szolgáló pótdadó mérvére vonatkozó költségvetési előterjesztés. **József és József Agost** főhercegek, továbbá **Zichy Jenő** gróf a hozzájuk intézett üdvözlőleveleket megköszönik. **Trencsénvármegye közönsége a miniszterelnökhöz a pápai nunciussal szemben tanúsított magatartásáért üdvözlő felirat intézését indítványozta (!!!)** Több kisebb ügy elintézése után az állandó választmány s a számvonószék véleményes előterjesztésével bemutattnak a községi pénztári számadások s egyéb községi ügyek.

A mikolai házasság. Nem a polgári házasság a legújabb módja a házasságnak, hanem a mikolai házasság. Feltalálja — mint a *Scatmár és Vidék*-ben olvassuk — **Hadadi Ge deon** mikolai körjegyző. Mint az idézett lapban olvassuk, ennek a frigykötésnek a következő elmés módja van:

Megjelenik a körjegyző előtt egy szerelmes legény és egy szeremesb hajadon és ő akkor aztán *egyeségi-levél* két közöttük. Az asszony szep-
lőden erkölcsöt és jó magaviseletet fogad a férjével szemben, a mit ha meg nem tartana, a férj az együttlakást *felmondhatja* (szó szerint!) Hasonlókat vállal a férj is. Ettől kezdve közös lesz a felek vagyona, sőt gondoskodik az egység s a hitvestársi örökösödésről is. Ez az okmány aztán nemcsak tanukkal, de a körjegyzőség hivatali pecsétjével is hitelesítve van. — Ezek után meg lehet tartani a lagzit: sem papa sem polgármesterre a mikolai házasságnál szükségünk nincsen.

Érdemes volna vizsgálat tárgyává tenni a szátmári lapnak ezt a közlést, mert e szerint a mikolai házasság nem egyé, mint a törvényesített vad-házasság.

Elmaradt lögyakorlat. A **Leitha** nevű hadihajó katonái a f. hó 15, 16 és 17-ére tervezett lögyakorlatokat tekintettel a sürgős mezei munkára életpótlással Ercsi környékén nem fogják megtartani. A **Leitha** jelenleg Mohács mellett időzik.

A fürdés áldozata. **S z a b ó K u r g y a** István sárbogárdi lakost fürdés közben nyavalyatós érte, göreséket kapott s mivel a közelből segítség nem érkezett, a vízbe fullt.

Orvvadászok. *Öndőrtől* írják lapunknak, hogy ott a napokban négy bekormozott arcu orvvadász **Esterházy Miklós** Mórának a boki határban levő ugnyevett alsó erdőiségében egy szép szarvast elejtett. A lövésre **Hartegen József** erdőőr az orvvadászok nyomába indult. Az egyiket elesítte, de hosszas dulakodás után az is megszökött. Az urodalmi tisztok s a csendőrség megindította a vizsgálatot s kiderült, hogy a tettesek öndődi gazdaemberek, nevezetesen: **Gibitz Márton**, **Stótz Ádám** és **János**, továbbá **Moindt Pál**, a kiket a nagy-igmándi szolgabírósnál vadászati kihágás miatt nyomban fel is jelenttek.

A javító erőttség-vizsgálatok a székesfejérvári tankerületben f. évi szeptember hó 9-én fognak megtartani Székesfejérváron.

Nyári mulatság. **Hirschler Jenő**, a **Felmayer gyár** könyvelője néhány barátjával f. hó 20-án fél 9 órakor a **Leri-féle „Rózsás kert”**-ben nyári-mulatságot rendez, a mely tekintettel arra,

hogy városzerte nagy az érdeklődés iránta, előreláthatólag igen kitűnően sikerülnek ígéreteik.

Érzékeny gyermek. **Öv. Kulita Jánosné** dnapentelel lakos 11 éves **István fia** **János** János ottani lakosnál volt alkalmazva. Gazdája állítólag egy liba véletlen elpúrtása miatt mult hó 24-én megverte, amit a gyermek anyjára szivére vett, hogy helyét ott hagyva eltűnt a vidékről. Mindaddig nem jöhettek nyomára, a miért is országzszerre köröztetik.

Sertősvész. Az **Érd** községhez tartozó **E r l a k o v e c** pusztán, továbbá az **Ercsi** községhez tartozó **G ö b ö l j á r á s** pusztán és ennek **Katalin** majorjában megállapított sertősvész felülvizsgálásavégett **S z a b ó Antal** állami álatorvos az illető helyeken megjelent s a vész tovatérjedése tárgyában tett óvintézkedéseket a törvény rendelkezései megfelelőeknek találta. Mindezen óvintézkedések dacára a vész naponként nagy pusztítást viz véghez az állományban. Ujabbán **S z o l g a e g y h á z** területén löpett fel az orbánc járványszerűleg.

Irodalom és Művészet.

A Magyar Szemle legutóbbi, 28. száma a következő gazdag tartalommal jelent meg: Naiv lakok kedvtelése, I—1-től. **Széchenyi István** vallásossága (II.), **Keményfi Dánieltől.** — Ifju költőhöz (költemény). **Koroda Páltól.** — Egy rózsza. I. Z.-től. — **Romantikus történet** **Cyprántól.** — **Paranesis** (költemény) **Szentától.** — **II. Henrik kardja**, **Brieux I-től.** **Hogy mulatnak Kerékváron**, **Biquio Mariskától.** — **Gerharth Hauptmann** (III.) **Dr. Losonezi Lipóttól.** — **Hétről-hétre.** (Tárcs.) **Tankredtől.** — **Irodalom és művészet.** — **Vegyesek.** — **Szerkesztői üzenetek.** — **A „Magyar Szemle”-t lovag K a c z v i n s z k y Lajos** és **K a p o s i József** teljesen korrekt kath. szemleben szerkesztik, úgy, hogy e folyóiratot jó lélekkel ajánlhatjuk olvasóinknak figyelmébe. Előfizetési ára egy évre 6 frt, kiadóhivatal Budapest VI., Uj-utca 14.

Az Uj Idők Herceg Ferenc lapja Magyarországi népviseletek cimen érdekes ciklust kezd meg azokról a népies viseletekről, melyek a milléniumi kiállításra belesznek mutatva. Az illusztrációk mind eredeti fólvételek után készültek. Vanak továbbá a most megjelent 30. számban szép-irodalmi közlemények **Herceg Ferenc**, **Mikszáth Kálmán**, **Bródy Sándor**, **Pósa Lajos** és **Papp Daniel** tollából. Figyelmet kell a műmeléklet, mely **Baditz Ottó** Álmodozás című képek sikerült reprodukciója. Az Uj Idők kiadóhivatala **Andrássy-ut 10. szám** kívánatra bárkinek ingyen küld mutatványszámot.

A „Lányok Lapja” című képes lap folyó évi 20-ik száma most jelent meg elég gazdag tartalommal s a „Történelmi Arcképcsarnok” melléklettel. Előfizetési ára a melléklettel együtt egész évre 4 frt. Kiadóhivatal: Budapest, IV., **Kecskeméti-utca 13. sz.**

Páratlan siker. Általános panasz volt Magyarországon mindig az írónál és könyvkereskedőknél, hogy a közönség nem vásárol könyveket. Legjobb írónk új regényeit is alig lehetett egy év alatt ezer példányban elhelyezni. Tudományos munkáknál pedig a legjobb esetben néhány száz példányra lehetett felvinni. Annál, feltűnőbb tehát az a siker, melyet alig néhány hét alatt az Egyetértés kiadóhivatala által forgalomba hozott „**B ő p t é b e n a N a g y v i l á g** körül című amerikai diszurú elért. E diszurúból most jelent meg az ötödik füzet s máris 8600 példányra emelkedett füzetenként a fogyasztott mennyiség, s napról-napra tömegesen jelentkeznek az új előfizetők. Ez oly óriási s hazánkban eddig páratlan eredmény, a mi csakis a munka kiváló szépségében, értékében és rendkívüli olcsóságában lelheti magyarázatát. A „**B ő p t é b e n a N a g y v i l á g** körül” című műben tényleg művészi értékű albumot nyújt az Egyetértés kiadóhivatala a közönségnek, melyet minden család s a család minden tagja örömmel üdvözl. Minden egyes füzet, mely postai sőt küldéssel együtt csak 35 krba kerül, 16 művészi kivitelű fényképmásolatot tartalmaz eredeti felvételekben a világ minden tájáról, úgy, hogy az egész 16 füzetre tervezett képsorozat 256 színből szebb, érdekes és tanulságos fényképből fog állani.

A kinek nincs módjában utazgatni és úgy nézni meg a világot, e műből olcsón és kényelmesen al-
kothat magának róla fogalmat. A hozánk most be-
küldött 5-ik füzet a következő egész oldalas fény-
képeket tartalmazta: Hotel de Ville, Páris. — Them-
serakpart és Obelisz, London. — Trochsachs, Skót-
hon. — Régi királyi muzeum Berlinben. — A Kolos-
szem belseje, Róma. — Naraucs-udvar és mecset,
Cordova, Spanyolország. — A modern Athén, Görög-
ország. — Sphinx sétány, Egyiptom. — Capernaum
Galiláa, Palestina. — **Andrássy-ut**, Budapest. —
Totem-oszlopok, Alaska. — A fehér ház, Washing-
ton. — Mammoth Hot Springs (meleg források)
Yellowstone, Nemzeti park. — Mexico város pano-
rámaja. — Mindegyik kép rövid, érdekes magyarázó
szöveggel van ellátva. — Az egész mű 256 vál-
tozatosan összeállított fényképet tartalmazva, nagy-
becsű gyűjteményt fog alkot, melyben gazdag és
szegény, öreg és fiatal egyaránt élvezetet fog találni.
Egy 16 képet tartalmazó füzet ára postai küldéssel
35 kr. Előfizetheti 4 füzetre 1 frt 40 krral, 8
füzetre 2 frt 80 krral, 16 füzetre 5 frt 60 krral.
Az előfizetési díjak az Egyetértés kiadóhivatalába
Budapestre küldendők.

Közgazdaság.

Értéktözsdei heti szemle.

Lustig Miksa budapesti bankéj hetijelentése
a „Fejérmegyei Napló” számára.

Budapest, július 14.

Midőn mult heti jelentésünkhöz utal-
tunk arra, hogy járadékaink, de különösen
a koronajáradék iránt a külföld osztatlan
érdeklődése nyilvánult, alig reméltük, hogy
máig oly eklatánsan fog az érvényre jutni.
A koronajáradék árfolyama ma 100.20, tehát
2 tizeddel a parin felül. Oly eredmény ez,
a melyre múltán büszke lehet az ország, a
mely folytonos haladással önérejből jutott
oda, hogy az európai tőke bizalmát magá-
nak kivívja.

A ma általában hangoztatott, de csak
ezen egyetlen jelenségből kiérezhető pénz-
bőségére a „M. P.” így nyilatkozik:

„A pénzbőség a járadékpiac felé tereli
a tőkeket általában. Feltűnő ugyan, hogy
a tőkekamatozás állandó csökkenése mellett
a tőke nem azokat a papirokat keresi fel,
amelyek aránylag többet jövedelmeznek és
inkább az előre meghatározott, rendszerint
jóval kisebb kamatozású járadékok felé
fordul, csakhogy ép ezen körülmény mutatja
leginkább, hogy mennyire megváltoztak a
felfogások és hogy mily nagy a különbség
az 1873. év spekulációja és fejletlen játéka
és az 1895. év józan számítása és meggon-
dolt, öntudatos üzleti eljárása között. Ma a
kamatozási viszonyok megítélésénél a biz-
tosság és állandóság ép oly fontos és mér-
tőket adó szerepet játszik, mint a kamat
nagysága; a jövőre való tekintet és előre-
látás jóval fontosabbnak kezd látszani, mint
a jelen bizonytalansága. Ma, a mikor a tőke,
az uralkodó pénzesség következtében, a
legmerészebb vállalatokra is kényszerül, ez
még inkább érthető és a multak keserű
csalódásai után éppenséggel nem esodálható,
hogy a tőke az állami fenntartás védelme
alatt álló járadékokra és nem a kockázot-
tabb vállalatokra adja magát. Ez különben
az idők jele és a kamatláb állandó csökke-
nésében a gazdaságlőrténészek nemcsak a
pénzbőséget, hanem egyúttal a tőkeket ezen
ha nem is okvetlen helyes, de mindenképp
érthető eljárását is fogják láthatni. Egy-
szóval az, hogy a közönség első sorban és
legnagyobb mértékben a járadékok felé for-
dul, a pénzügyi nyugodtságot mutatja, és
élénken illusztrálja azon újabb időben min-
inkább feltűnő jelenséget, hogy ma már a
tőzsdé itéletét az apró politikai események
legkevésbé sem képesek befolyásolni. Oly
gazdasági jelenség ez; amely a folytonos
haladás és fejlődés nem jelentéktelen ma-
gyarázatát foglalja magában.”

A belföldi pénzpiac helyzete
javulást mutat, s ha a vidék igényei a
bankok nem a legkoulansabb módon elő-

gitik ki, úgy ez csak annak tudható be, hogy bankjaink ősi szokás szerint szeretik az alkalmat fel, esetleg kihasználni.

A nemzetközi pénzpiacról igen kedvező hírek érkeznek.

Az árfolyamok a következő variációt mutatják:

	Jun. 28.	Jul. 5.	Jul. 12.
Magyar aranyjárdék . . .	133.30	123.20	128.90
korona	99.25	99.20	100.20
" hitelbank részv. . .	490.—	489.50	492.—
" jelzálog	292.—	291.50	294.—
" lezártól	311.25	312.—	314.25
Vilamos vasút	352.—	354.—	354.—
Rimamurányi	290.—	290.—	294.50
Osztrák hitel részv. . .	406.50	408.20	408.50
Osztrák államvasút . . .	442.—	441.50	410.50
Déli vasút	112.—	112.50	113.—

Sértés kivétel Győről. A földmívelési miniszter rendelete szerint Győr városból és Győr vármegyéből sértéseknek Ausztriába való kivitele kizárólag a bécsi „Productiv-Gesellschaft der Wiener Fleischselcher“ című szövetséget végrehajtó szabad, ellenben a Győr vármegye területén levő veszmertes községekből származó sértéseknek Magyarország más törvényhatóságába való szállítását további intézkedésig megengedi. A horvát-szlavon-dalmát országos kormány f. évi június hó 30-án 32568. sz. a. kelt értesítése szerint sértéseknek az alsó-ausztriai Steinfeldről és környékéről Horvát-Szlavonországba való bevitelle tilos. Győről írják lapunknak, hogy f. hó 9-én a győri Hírsee Hilbert cég 300 sértést küldött Bécsbe s azok közül egy az uton elhullott, melyet gyanusnak találtak. Az osztrák földmívelési miniszter erről értesítette a magyar kormányt s ez a győri sértéspiacot zár alá helyezte. Ottlik Iván min. tanácsos Győrbe érkezvén, a fennlatóval az összes szállásokat megvizsgálta, de sem beteg, sem gyanús sértést nem talált. A zárlat tehát csakis óvatosságból lett elrendelve.

Svindler műbab-ügnök. Veszprémből írják lapunknak, hogy egyik veszprémegei kisváros kereskedőit egy utazó ügnök raffinozott módon ültetett fel. Azzal állított be hozzájuk, hogy ő egy gyárnak a képviselője, mely m. f. b. a. k. é. s. z. i. t. s. s. l. foglalkozik. Állítása szerint a gyár a műbabot lisztnek tojáshéjával való összekeverése által készíti és formákba préselve a fényt és tojáshéjával adja meg. Együttal mutatóanyagokat is szedett elő az „ügnök“ ur, melyek közt volt öreg disznóbab, vajbab, borsó, csicséri-borsó stb. stb. Miután a műbabot a természetes bab felelőre kínálta, a hiszékeny kereskedők közül többen léprementek és nagyobb megrendeléseket tettek nála, melyekre előleget is adtak. Az „ügnök“ ur persze odább állt az előlegekkel, hátrahagyván minta-szekrényét, a melynek tartalmáról aztán kislát, hogy az — persze — természetes babokból állt. Figyelmeztetjük tehát kereskedőinket, hogy vigyázzanak az efféle ügnökökre, mert nem lehetetlen, hogy a szomszédok megügnökbe is átrándul néhány forint előlegért.

Előmunkálati engedély. A kereskedelemügyi miniszter Barcz a Kálmán és Szélessy Dánielnek a győr-veszprémi dombóvári helyiérdekű vasút Bakony-Szent-

László állomásától a szabadalmazott déli vasút Bodaik állomásáig, innét Csákvár — Alosuth irányában az államvasút Bicske állomásáig vezetendő helyiérdekű vasutvonlra az előmunkálati engedélyt megadta.

Selyemgyár Sopronmegyében. V i m p á c o n egy osztrák cég selyemszövőgyárat építettett. A vállalat építését és felszerelését már a múlt évben megkezdötték, de csak most fejezték be. Az eddig teljesített munkálatok közel 100,000 frtba kerültek. E selyemgyár selyemszövetet és divatárukat fog előállítani és e n e m b e n Magyarország egyedüli vállalatát fogja képezni. Már most is 70—80 munkást foglalkoztat, kiknek beutaltatása azonban hosszabb időt igényel, miért is a teljes üzem csak ősszel lesz megindítható.

M. kir. állami mentelepek ménanyagának osztályozása. A földmívelési miniszter értesítése szerint a m. kir. állami mentelepek ménanyagának osztályozása, illetve selejtezése ez évben a következő napokon fog megtartatni, u. m.: Homorodon július 13-án, S.-Szt.-Györgyön 15-én, Deesen 18-án, Debrecenben 22-én, Szatmáron 24-én, Turia-Remetén 27-én, Eperjesen 29-én, Rimaszombat augusztus 3-án, Bábólan 6-án, Székesfejérvárott 8-án, Paliban 9-én, Nagy-Atádon 11-én, Nyitra-Bajnán 17-én, Nagy-Kőrösn 19-én, Dorozsmán 20-án, Baján 21-én, Versecen 23-án és Békés-Csabán 25-én. Ezen alkalommal az érdeklődő tonyesztők és ügybarátok, mint egyéb alkalommal, úgy most is szívesen láttanak.

A kiállítás vásár-bódéi. A magyar különlegességek és házi ipari cikkek elárúsítása céljából a kiállítás igazgatósága vásár-bódék felállítását határozta el, melyek bérbe fognak adatni. A bérlet feltételei a következők: 1. A bódé alapterülete után négyzetméterenkint 8 frt térdij fizetendő. 2. Az elárúsítás a kiállítás ide vonatkozó szabályzata értelmében külön engedély alapján történik. Az eladási engedélyért az idézett szabályzat 10-ik §-a értelmében havi 5 frt fizetendő a kiállítás pénztárába.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.) Mult hét óta változás nem igen történt, vörös löherénél mint hallatszik, a termelők nem igen akarnak belemenni, úgy látszik, a termés eredményét akarják bevárni. Mesterséges takarmány termelésére való magvaknak, nevezetesen mustármagoknak és bitorherének már az idei rendkívül olcsó ár következtében is jó kereslete van.

Jegyzéseink nyersáruért 100 kilonkint Budapestén:

Lucerna	48—52 frt
Löhère	60—65 frt
Bitorhare	21— frt
Pohánka	9,50 frt
Mustármag	10— frt
Csibehur	10— frt

Vasuti nyári menetrend.

Székesfejérvárról Budapest felé:

Réggel 4 ó. 24 p. személyvonat indul
Budapestre érkezik 6 ó. 29 p.
Réggel 6 ó. 15 p. vegyesvonat indul
Budapestre érkezik 8 ó. 16 p.
Délelőtt 8 ó. 49 p. gyorsvonat indul
Budapestre érkezik 10 ó. 9 p.
Délután 2 ó. 35 p. vegyesvonat indul
Budapestre érkezik 4 ó. 31 p.
Este 6 ó. 8 p. személyvonat indul
Budapestre érkezik 8 ó. 12 p. este.
Este 9 ó. 21 p. személyvonat indul
Budapestre érkezik 10 ó. 55 p. este.

Budapestről Székesfejérvár felé:

Réggel 7 ó. 5 p. személyvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 9 ó. 16 p.
Délelőtt 11 ó. 50 p. vegyesvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 3 ó. 16 p. d. u.
Déle 2 ó. 25 p. vegyesvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 4 ó. 27 p.
Délután 4 ó. 50 p. személyvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 6 ó. 36 p.
Este 7 ó. 45 p. gyorsvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 9 ó. 10 p.
Este 9 ó. 25 p. indul
Székesfejérvárra érkezik 11 ó. 33 p. éjjel.
Kelenföldről Győr felé reggel 8 ó. 40 p.
Kelenföldről Pécs felé reggel 8 ó. 30 p.

Székesfejérvárról Uj-Szöny felé:

Délelőtt 10 ó. teherv. szem. száll. indul
Uj-Szönyre érkezik 2 ó. 46 p.
Este 9 ó. 32 p. személyvonat indul
Uj-Szönybe érkezik 12 ó. 41 p. éjjel.

Uj-Szönyből Székesfejérvár felé:

Réggel 3 ó. 41 p. teherv. szem. száll. indul
Székesfejérvárra érkezik 8 ó. 22 p.
Délelőtt 11 ó. 27 p. személyvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 2 ó. 26 p. d. u.

Székesfejérvárról Nagy-Kanisza felé:

Délelőtt 6 ó. 26 p. személyvonat indul
Nagy-Kaniszára érkezik 1 ó. 39 p. d. u.
Délután 4 ó. 33 p. vegyesvonat indul
Nagy-Kaniszára érkezik 8 ó. 44 p.
Délután 6 ó. 42 p. személyvonat indul
Siófokra érkezik 7 ó. 42 p. este.
Este 9 ó. 17 p. gyorsvonat indul
Nagy-Kaniszára érkezik 12 ó. 10 p.
Éjjel 11 ó. 43 p. indul
Nagy-Kaniszára érkezik 3 ó. 52 p. reggel.

Nagy-Kaniszaról Székesfejérvár felé:

Réggel 5 ó. 47 p. gyorsvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 8 ó. 39 p.
Réggel 10 ó. 0 p. vegyesvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 2 ó. 10 p.
Délután 2 ó. 0 p. indul
Székesfejérvárra érkezik 6 ó. este.
Siófokról indul személyvonat 8 ó. 15 p.
Székesfejérvárra érkezik 9 ó. 16 p. este.
Éjjel 12 ó. 15 p. indul
Székesfejérvárra érkezik 4 ó. 16 p. reggel.

Székesfejérvárról Veszprém felé:

Délelőtt 9 ó. 34 p. személyvonat indul
Veszprémbe érkezik 10 ó. 59 p.
Kis-Czellbe érkezik 1 ó. 17 p.
Délután 1 ó. 35 p. indul
Veszprémbe érkezik 3 ó. 40 p.
Kis-Czellbe érkezik 6 ó. 36 p. este.
Este 9 ó. 27 p. vegyesvonat indul
Veszprémbe érkezik 11 ó. éjjel.

Veszprémből Székesfejérvár felé:

Réggel 4 ó. 19 p. vegyesvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 6 ó. 0 p.
Délelőtt 7 ó. 3 p. indul
Székesfejérvárra érkezik 8 ó. 30 p.
Délután 4 ó. 43 p. személyvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 5 ó. 35 p.

Minden ünnep és vasárnap

a 3165-ik számú tehervonat:

Veszprémből indul 7 ó. 45 p. este.
Péthről indul 8 ó. 40 p. este.

Székesfejérvárra érkezik 10 ó. 6 p. este.

Tőzsdei megbízásokat

jutányosan és lelkiismeretesen eszközöl

Lustig Miksa,

bank és váltóháza Budapestén,
Váci-körút 43.

Megbízható információk.

TELEFON 1070.

ALAPITTATOTT 1895.